

## ZBERAČ

Dnes som tam bol znovu.

V tom zafajčenom bare, ktorý sa chcel tváriť, že je niečo viac.

Sedela tam aj ona, moja dnešná obeť. Aj keď povedať niečo také, by mohlo byť príliš surcivé.

A hlavne by to nevystihovalo podstatu toho, čo som jej mal urobiť.

Slová sú ako orgiami. Treba vedieť, ako na ne. Stačí jedna chybná fráza a veta má zrazu iný význam, iný odtieň, stačí jedno chybné prehnutie a skladačka je nenávratne v háji.

Mala veľké hippies náušnice, pretože si práve prechádzala fázou hľadania samej seba. Boli iba akýmsi farebným výkrikom do tmy, skúšaním, či práve tento ľudský komponent zapadne na to správne miesto. V osemnástich je to medzi ľuďmi bežné.

Bola učebnicový príklad, bola dôvod, pre ktorý som dýchal. U takých ako ona to šlo najľahšie. Akoby príliš svietila.

Opatrne som presunul váhu na vratkej barovej stoličke a odpil si z tmavého piva. Nenápadne som sa otočil k dverám práve v okamihu, keď vošiel mladý chlapec. Okamžite som vycítil, že prišiel kvôli nej. Ani som sa na dievča nemusel otočiť, aby som vedel, že si v tom okamihu súčasne uľahčene vydýchla, detsky sa usmiala a hneď prešla do nenápadného polouškrnu, ktorý mal za úlohu urobiť ju jemne nedostupnou. To, že tento pokus ničil fakt, že prišla na stretnutie ako prvá, ju už netrápil.

Chlapec bol najviac o sedem rokov starší. Vlastne, zvažoval som, možno by som skôr mal povedať, že to bol mladý muž. Trasu od dverí k jej stolu prešiel s úsmevom, akoby to bola cieľová rovinka. Bol to úsmev dravca. Leva, ak chcete. Leva, pri ktorom som ja bol hyenou. Prisadol si k nej, a v tom okamihu som o dvojicu stratil záujem.

Tieto schôdzky sa aj tak vždy začínali podľa rovnakého, a musím povedať, že málo kreatívneho scenára nejakého skrachovania.

Takým, ako som ja, aj tak stačí počkať. Úplne ako hyene.

Dnes som mal beztak dlhý deň. Najprv som bol v škole, potom v pôrodnici s tým mladým oteckom, neskôr ma potrebovali v kostole a ten poobedňajší pohreb bol tiež ťažký.

Osobne dávam prednosť dňom, ktoré trávim v škole. Mladí ľudia sú takí živí a kypiaci snami! Až mi ich je občas ľúto. Ako tejto mladej. Alebo toho chlapca včera. Vo svojej podstate sú všetci rovnakí. Nájdú si ideál a zúfalo sa naň upnú. Občas až príliš. A potom, potom prichádzam ja. Zväčša v kockovanej košeli, za tie roky si človek predsa len vytvorí nejaký štýl. Hoci niektorí tvrdia, že v minulosti to bolo lepšie. Vraj saká a tvído s klobúkom mali väčší šarm. No komu na tom záleží? Aj tak sme len akísi príživníci. Našou úlohou je splynúť, aby sme sa mohli dostať čo najhlbšie, čo najrýchlejšie.

„Prinesiem vám ešte jedno?“

Malá blondína za pultom sa vyzývavo usmiala a každému, kto nie je slepý, muselo byť jasné, že pivo nie je všetko, čo mi ponúka.

„Hej, ešte jedno veľké,“ zahundral som a dúfal, že jej dám najavo svoj nezáujem.

Bola síce tak tuctovo pekná, no dnes som na ňu nemal chuť.

„Pekný náramok. Je vikingský?“ spýtala sa znovu a predkloniac sa nad pult, vystavila na obdiv svoje prednosti. A že teda bolo aké.

Prstami mi pomaly prešla po starom koženom náramku. Inštinktívne ma striaslo. Zvnútra bola totiž prázdna.

„Nie, je keltský,“ povedal som, konečne opätujúc jej pohľad.

Línie rún vypálených do kože sa pomaly strácali, no mal som ho rád. Pripomínali mi, čím som.

„A čo sa na ňom píše?“

„Požierač snov,“ bez mihnutia oka som odpovedal a pohladil ryhy.

Vrelo sa zasmiala.

„To si si iba vymyslel. Som si istá, že vieš viac, ako ničť sny.“

„Máš pravdu,“ prikývol som, „ja ich skôr zbieram.“

Už dávno som prišiel na to, že ľudia neradi veria pravde. Žijú si vo svojich malých svetoch a čokoľvek iba trochu neobvyklé, čosi čiastočne sa vymykajúce všednej každodennosti, okamžite odignorujú. Ak by som sa v tomto okamihu pred tou prázdnu slečnou zmenil na jej matku, neprijala by to. Snažila by sa sama sebe logicky odôvodniť, že pracuje už dlho a proste ju nespoznala, kašľať na celý náš rozhovor a skutočnosť, že na moje oslovenie sa odhodlávala celý večer. To ma na ľuďoch fascinovalo. Aj po tých rokoch.

„A nechcel by si nazbierať nejaké moje?“

Neubránil som sa úsmevu.

„Luci, tebe už žiadne nezostali, niekto ma predbehol.“

Zalapala po dychu.

„Odkiaľ vieš, ako sa volám?“

Nechcelo sa mi jej vysvetľovať, že ten letmý dotyk jej pokožky mi povedal všetko. Mal som ju prečítanú, začínajúc jej predmestským detstvom, až po jej predmestskú súčasnosť.

No nič som vysvetľovať nemusel.

„Prečítal si si to na menovke, však?“ zašvitorila s nervóznym úsmevom.

Vidíte? Jej myseľ sa koncentrovala na tú jednoduchšiu, pre ňu pochopiteľnú časť, nie na zvyšok vety. Postavila pred mňa pohár a odišla rozniesť ostatné.

V iný deň by som ju možno použil. Sex bol fajn, v tom som s ľuďmi súhlasil. No dnes to nebolo to, čo som potreboval. Chcel som len vybaviť, čo bolo treba a zaliezť domov.

Takí ako ja sa môžu snažiť, môžu nejakým spôsobom zapadnúť, no naša neprirodzenosť vždy zvíťazí. Veď nemáme ani emócie, dokážeme len odrážať tie cudzie. Napriek akejkolvek snahe nie sme ľuďmi. Len s nimi existujeme. Parazitujeme na nich a ich snoch a ilúziách. Zberači sa dokonca ani nezdujú tak, ako iné antropomorfné druhy. Sme proste samotári. Nevieme žiť s príslušníkmi vlastného druhu a ani s ľuďmi. Nedokážu nás vziať medzi seba. Ich prirodzenosť sa voči tomu bráni, akokoľvek sa ich súciti a iné zbytočné city snažia o opak.

Áno, boli dni, keď ma z toho všetkého bolievala hlava. Bol to rozkošný následok ľudskej blízkosti- začal som sa na nich podobať. V tie dni som pozbieral príliš veľa stratených ilúzií, čo je rovnako namáhavé, ako ich strácať. No bol to náš osud. Dôvod, pre ktorý sme prišli na svet.

Doteraz si pamätám ten večer. Neviem síce, odkiaľ som prišiel, no zrazu som proste bol. Len tak, na chodníku. Kráčal som, netušiac kam, a vo vrecku ma ťahali kľúče od bytu, ktorého adresu som nepoznal. Bezprizorne som sa nechal unášať priestorom a v hlave som mal prázdno. Sivú hmlu. Akoby moja myseľ zostala na tom mieste, ktoré moje telo už opustilo. Vonku bolo chladno, atramentové mračná sa v šere už už chystali povoliť, no tento stav mohol vydržať hoc aj celú noc. Ukladal som nohu pred nohou, až kým ma ten pohyb nezačal unavovať. Autá okolo mňa sa kamsi náhlili, no bolo ich oveľa menej ako dnes. Ja som sa náhlil s nimi. Sila stáda.

Predo mnou kráčal mladý pár. Dievča v žiarivo žltých šatách sa v chladnom vzduchu jemne chvelo a tá slnečná farba pútala moje novonadobudnuté zmysly. A ten jej smiech! Každému by som doprial, aby prvou vecou, ktorú začuje, bol jej smiech. Šiel som za tou šťastnou dvojicou až na most.

A tam som ho videl. V tej špinavej večernej šedi sedel na zábradlí a bol dokonale pokojný. Cítil som jeho pokoj, akoby bol môj vlastný. Opatrne zdvihol ruku k svojmu klobúku a moju dvojicu pozdravil.

Ani som nepostrehol, že som tam len tak zastal, na kraji chodníka, zabudnúc na svojich dovtedajších sprievodcov.

A vtedy som konečne začal vnímať. Bolo to ako záblesk a moja myseľ ma konečne dostih'a. Zrazu som uvidel čosi ako závoj. Trblietalo sa to v šere, ktoré objímalo mesto. Ako odlúpnutá vrstva sa to pomaly zdvíhalo z toho muža. Tá nadpozemskosť ma ohromila a moja hrud' sa prestala zdvíhať.

Odvtedy som sa veľakrát pokúšal zažiť niečo podobné, no iné ilúzie, krásne obrazy v galériách či dychberúce scenérie prírody boli iba úbohou náhradou.

V ďalšom okamihu som bol na moste sám. Muž zmizol. A jeho perleťová vrstva sa skrútila do gule vo veľkosti mojej dlane. Rýchlo som prešiel k zábradliu, no už bolo vidieť iba kruhy na hladine.

Jediné, čo po ňom zostalo, čo zostalo po toľkých prežitých dňoch, bola tá guľatá „vec“, ktorá sa vznášala vo výške mojich očí.

Telom mi prebehla bytostná potreba, zúfalá túžba vlastniť. Natiahol som k tomu ruku. Guľa sa zachvela a stala sa mojou súčasťou. Všetok zmätok a prázdno vo mne zapadli na svoje miesto. Stal som sa Zberačom. Zberačom ilúzií.

Ľudia ich denne strácali na milióny, a takí ako ja ich vpíjali do seba. Vždy sme cítili, kam treba ísť, aby sme si mohli vziať, čo sme potrebovali.

Ilúzie samé o sebe boli fascinujúce. Doma, či na tom mieste, ktoré som nazýval domovom, som si ich prehrával. Boli nádherné a ohurovali ma. Chápal som, prečo si ich ľudia vytvárajú, hoci ja som to nedokázal.

Ale ako som neskôr zistil, strácať ich bola súčasť dospievania. Toho smiešneho procesu, ktorý ich vlastne iba zabíjal. A keď bolo to, čo ich stretlo, príliš silné a oni stratili príliš veľa ilúzií, malo to pre nich rovnako zničujúce následky ako veľká strata krvi. Vzdali sa a nechali svoju farebnú nádheru mne.

Niekedy som mal dokonca pocit, že sny boli dôležitejšie ako krv. Bez nej človek zomrel okamžite, no tie prázdne existencie, ktoré som za tie roky videl, ma presvedčili, že život bez nich je oveľa horší.

Odkedy som dovolil prvej splynúť so mnou, stal som sa závislým. Podobne, aj keď úplne inak ako ľudia, som bez nich nemohol žiť. Oni si ich, narozdiel odo mňa, dokázali nanovo vytvoriť.

Občas mi bývalo zvláštne. Niekedy som mal pocit... prázdna. Prázdno sme cítiť dokázali. Zväčša to bolo v dňoch, kedy som musel zobrať Zlatú. Tak som volal poslednú ilúziu v živote, tú základnú. Tú, po ktorej strate sa už nespamätali. Skúšal som im ju vrátiť, robil som, čo som vedel, párkrát som sa im dokonca prihovril. No nemalo to zmysel. Bez Zlatej mohli pár okamihov jestvovať, v tých chvíľach už obyčajne prúdila mojimi žilami, no bolo iba otázkou času, aby sa vzdali. Bez Zlatej to jednoducho nešlo, nedala sa vytvoriť nanovo.

Lucia, tá dievčina za barom, svoju Zlatú ešte stále mala. Bola síce vo fáze, kedy sa to mohlo ľahko zvrtnúť, no na obe strany. Ťažko sa určovalo, ako sa ľudia zachovajú. Čím boli prázdnejší, tým boli nevyspytateľnejší, lebo ich telá potrebovali určitú hladinu ilúzií.

Z myšlienok ma vytrhlo, ako mi Lucia vzala pred ruky pohár, dávajúc si dobrý pozor, aby sa ma nedotkla. Možno v nej bolo viac, ako som si myslel.

Vytrhnutý z úvah som sa opatrne otočil a videl, ako sa dievčina zdvíha.

Na dnes som mal síce dosť, ale túžil som ešte po tejto jednej. Niečo mi hovorilo, že je dôležitá. Aj keď sa už pomaly hlásili známe bolesti hlavy, túžba bola väčšia.

Pomaly som sa postavil zo stoličky a natiahol si sako. S platením som sa neunúval. Aj tak si ma tu nikto nebude do piatich minút po odchode pamätať. Trest aj dar Zberáčov. Pre ľudí sme existovali len v danom momente. Možno to bolo preto, aby sme ich nedokázali oberať o ich ilúzie sami, svojím konaním. Ak by sme to vedeli, neovládli by sme sa. Tá sila, tá túžba, ktorá nás kedykoľvek v strede noci nútila opustiť posteľ len preto, že pätnásťročná slečna sa niekde opila a jej frajer ju nechal, by sa

preta, ale do šílenstva. Stali by sme sa akousi podobou upírov. A nakoniec by sme možno zničili svet, ktovie?

Dievčaťu aj jej čávovi som chvíľu nechal a pred dverami sa nechal ešte upútať nástenkou s programom hudobných vystúpení. Nemal som čo stratiť. Aj keby som nechcel, našiel by som ju.

Vyklázol som z baru a potichu zanedával. Drobný dážd' mi nemohol ublížiť, no všetci ostatní vonku boli znechutení. Ani po tých rokoch, alebo práve kvôli nim, som sa sugescii nemohol ubrániť. No vzápätí som nadával znovu. Dievča odišlo niekam autom. Cítil som, že nepôjde o Zlatú, ale nemohol som si pomôcť. Strčil som ruky do vreciek a kráčal.

Po ceste si ma našla jedna drobná ilúzia. Bola žiarivofialová a ešte teplá. Natiahol som k nej dľaň a privinul si ju ako mača. Pred očami sa mi rozžiaril obraz.

Videl som ďalší príbeh, ďalší kúsok cudzieho života. Stará pani, asi okolo sedemdesiatky, sedela v kresle a úhľadne hýbala štrikovacími ihlicami. Pod rukami sa jej postupne predlžoval jablkovo zelený šál. Vyzerala pokojne, ako tie dámy z katalógov. Miestnosť, ktorá ju obklopovala, vyžarovala čosi zo svojej majiteľky. Bol to ten duch miesta, skrytý v rozdielnych rámkoch, poukladaných na háčkovaných dečkách. Akýsi odtlačok, ktorý ľudia nechávajú na mieste, kde dlhší čas žijú. Idylku malo každú chvíľu niečo narušiť. Tipoval som nejaký nečakaný vpád osoby číslo dva, no pred rozptýlením ilúzie sa ozval len elektrický zvuk zvončeka.

Niekde v končekoch prstov som ešte chvíľu po jej skončení cítil ten vnútorný pokoj starej dámy. Opatrne som nimi potriasol a pokračoval v tme ďalej.

Môj tieň ma sústavne prenasledoval a predbiehal, ako som prechádzal okolo LED pouličných lúčp. Osobne som mal radšej tie spred päťdesiatich rokov. Bozkávať sa pod ich tlmeným žltým svetlom s mladými dievčatami bolo akési viac romantické. Aspoň ony to tak cítili. A ja teda som jeden z tých, čo to dokážu posúdiť, to mi verte.

Bolo zvláštne sledovať, ako sa moje mesto za tie roky zmenilo. Skromné ulice kamenných obchodov ustupovali obrovským sklobetónovým monštrám. Drobné štvrte okolo parkov, tvorené malými domčekmi a vôňou muškátov, sa iba v priebehu pár rokov zmenili na paneláky, akési králikárne pre ľudí. Dočasne trvalé domovy nasiaknuté množstvom ilúzií ľudí, ktorí v nich žili svoje malé životy. Ak sa pre ilúzie nikto nedostavil, vybledli a vpili sa do priestoru. Vyprchané emócie, odumreté kúsky duší, sa stávali toxickými. To bol dôvod, prečo aj nevnímaví ľudia podľahli pocitu lepkavej bezmocnosti na miestach, akými sú nemocnice či cintoríny. To bol dôvod, prečo Zbierači museli existovať. Za všetkým boli ilúzie a sny. Hýbali svetom a útočili na to najzraniteľnejšie a najcitlivejšie miesto- podvedomie.

Paradoxom bolo, že ľudia boli tým vnímavejší, čím boli prázdnejší.

Raz, asi desať rokov dozadu, som na ulici stretol bezdomovca. Od straty Zlatej ho delilo iba ffakaté šteňa, ktoré za sebou vlieklo ľavú zadnú nohu. Plnoštíhla pani, zadýchane kráčajúca predo mnou, mu do starej šiltovky vhodila pár mincí. No ako parfum za ňou vial puch ľútosti, ktorej som neodolal. Zalovil som vo vrecku a z peňaženky plnej bankoviek, ktorú som objavil pár dní po mojom zhmotnení, som jednu vytiahol. Chlap sa na mňa najprv usmial, no následne sa mu na špinavej tvári zračila hrôza. Potiahol si šteňa bližšie a nepočuteľne zasipel: „Ja viem, čo si zač.“

Jeho strach mnou prechádzal po oktávach a zase raz ma prekvapil rozsah ľudských emócií. Bankovku som nechal spadnúť do šiltovky a odkráčal som s davom. Nemal som chuť vysvetľovať, že ja len pozbieram, čo ľudia sami ničia.

Neurobil som to ani neskôr, keď som si bol po jeho Zlatú. Malé šteňa odišlo kúsok pred ním. Keď som si k nemu prisadol na lavičku, ešte stále ho zvieral v náručí. Vonku bolo pár dielikov ortute pod nulou, a keď ho ráno našli, povedali, že príčinou smrti bolo podchladenie.

Nevedel to čo je. Nevedeli, ako sa na mňa so slzami v očiach otočil.

„Bol všetko, čo som mal,“ zachrípel. Z vrečka vytiahol bankovku, ktorú som mu pred pár dňami daroval.

„Na, vezmi si ju späť a vráť mi ho.“

V tom geste bolo všetko jeho zúfalstvo. Videl som veľa takých, čo sa upli na živé tvory. Tie ilúzie boli krásne farebné, no prchavé a ich strata bolela ako rezná rana.

„Nepočuješ? Vezmi si to a vráť mi ho, vráť mi...vezmi si...“ bľabotal dookola.

Posledná vrstva, karamelová ako flaky toho malého psíka, sa postupne zdvíhala. Opatrne som k nej načiahol dlaň, no nedovolil som jej vsiaknuť do mňa. Chytil som toho muža za ruku a vťahoval som tú nádheru cez naše spojené dlane najpomalšie, ako to len šlo. Na jeho tvári sa rozhostil úsmev. Zatvoril oči a zašepkal: „Ďakujem.“

Jeho ruku som pustil, až keď bola chladná. No ten muž odišiel s úsmevom. A napriek Zlatej, ktorá mi prúdila telom, som sa zrazu cítil prázdny.

Z úvah ma vytrhlo zvonenie hradnej veže. V duchu som počítal kovové údery. Po dvanástom sa odmlčali a ticho zrazu znelo ešte o čosi hlasnejšie. Pomaly som začínal cítiť únavu, čo bola ďalšia od ľudstva prebraná slabosť. Proste sa tomu nevyhneme. Za tie roky sa na nás niečo nalepí, necháme sa odtlačiť.

Cítil som potrebu ísť domov. Pred pätnástimi-dvadsiatimi rokmi by som na také čosi ani náhodou nepomyslel. Asi starnem.

O ďalších pätnást minút som bol na mieste. Cítil som to ako brnenie vo viečkach. Asi to mala byť silná ilúzia. Čávo to zahral na starosvetkého romantika a odviezol ju k rieke.

Nemohol som sa zbaviť úškrnu. Vyšiel som z brehového porastu a strhol som sa. Namiesto auta sa na obzore črtala len lavička so sediacou osobou. Na jej obrysoch sa mi však čosi nezdalo.

Postava bola vyslovene mužská. No nebol to ten mladý chalan. Nebol to ani jeden z barovej dvojice, čo ma uviedlo do pomykova. Neveriaco som sa rozliadol po okolí, no boli sme tam len my dvaja. Teda len on, lebo ja sa nepočítam. Zhlboka som sa nadýchol a snažil som sa upriamiť pozornosť na ďalšiu osobu, ktorá tu proste musela byť. No jediný zdroj emócií v okolí bol ten muž. Bol som zmätený.

No okolie bolo nabité elektrinou a prítomnosť silnej ilúzie som cítil všetkými zmyslami. To sa nestávalo ani pri Zlatých. V ušiach mi hučalo a na jazyku som cítil kovovú chuť. Nočný vzduch bol cítiť po energii. Po veľkom množstve energie, z ktorej sa mi triasli ruky. Nič také som zatiaľ nezažil. Teda vlastne, skôr neskúšal, keďže o sebe nemôžem povedať, že by som žil. Pomaly som prišiel bližšie.

---

Jedna zo starých lúč, lúč môjho obľúbeného typu, zásobovala okolie skromným množstvom svetla. Z tejto vzdialenosti som videl menčestrové sako toho muža. Na pleciach bolo jemne vydrané od častého nosenia.

Pomaly som sa k nemu približoval. Krok po kroku. Nádech za nádechom. Keď som bol asi na natiahnutú ruku od neho, stalo sa to.

Jeho časť, ktorú som pokladal za ilúziu, sa oddelila. No inak. Žiadna ilúzia nemohla byť takáto silná.

Takto som to ešte nevidel.

Svet okolo mňa vybuchol.

Čistá bolesť.

Nič, len agónia.

Bola tak zosobnená, že som sa jej takmer mohol dotknúť. Bola ľadová, a zároveň páčila. Pripomínalo mi to zábery po výbuchu atómovej bomby. Svet naokolo prestal existovať akosi... Neviem... Možno to bude znieť hlúpo, no po tom tajomnom výbuchu nasledovalo niečo ako vbuch.

...šetka tá energia sa zmrštia, akoby guľka vošla späť do zbrane. Nie, to prirovnanie zďaleka nevytvorilo, čo sa stalo. Predstavte si guľu tvorenú vodou, ktorá sa rozprskne, aby sa následne stlačila do útvaru, oveľa menšieho ako bola pôvodná guľa. Nevie...lepšie to opísať nejde. Všetko to svetlo, emócie, všetka tá energia - sa zrútili samé do seba, späť do toho muža.

Nechápal som, čo sa deje. Moja neprirodzená podstata kvílila bolesťou. Zblúdené zvyšky energie mi prúdili cievami ako roztavený kov. No moje ľudské telo ho presviedčalo, že to nie je naozaj. Bežný človek si túto atómovku vôbec nevšimol. Všetko to fungovalo len v mojom vnímaní.

Sekundy trvali hodiny. Muž predou mnou potichu vzdychol, keď sa premenená ilúzia vrátila do jeho tela. Inštinktívne som privrel oči pred zábleskom bieleho svetla. Bolo slabšie, no aj tak som sa zatackal.

Človek vo mne na okamih zvířazil a opatrne žmúriac, prešiel oproti nemu.

„Pane?“ tá otázka mi ušla sama.

Nereagoval.

„Pane, môžem vám pomôcť?“

Opatrne som k nemu natiahol prsty. Pri dotyku s menčestrom ma niečo zarazilo, no nevenoval som tomu pozornosť, odsunul som tú myšlienku do úzadia.

Muž mal asi päťdesiat. Vlasy neurčitej farby, rozdelené cestičkou, mal zviazané vo voľnom vrkoči. Vôbec nereagoval a v očiach mal prázdno. Úplné prázdno. Živú ničotu, ktorá pramenila zvnútra.

Teraz by som mal spanikáriť. No neviem to.

Pred očami sa mi bez upozornenia zjavil obraz ženy. Bola mladučká, mohla mať asi dvadsať rokov a svadobné šaty. Krásne sa smiala, tancujúc pomalý valčík v náručí staršieho pána. Ženich, muž z lavičky, stál obďaleč a v očiach mal ten mäkký výraz, ktorý majú ľudia, sledujúci to, čo milujú. Ich pohľady sa stretli, no vtedy obraz zmizol. Skôr než som stihol zaregistrovať farbu jej očí.

Po pár úderoch srdca som bol znovu pri rieke.

Mužove oči sa pomaly začínali vyjasňovať. Uprel na mňa pohľad svojich očí, no namiesto zmätku, ktorý som z neho očakával, neprišlo nič.

A znovu to tu bolo. Ten blesk poznania. Dočerta, prešlo mi hlavou. S hrôzou som si uvedomil, že z muža, ktorý pred pár sekundami kypel emóciami, som zrazu nič necítil.

Ak by som to dokázal, pocítil by som zhrozenie a súcit.

Zrazu som vedel, čo sa stalo. Ten muž neprišiel o ilúziu, ako som sa domnieval. Strata časti duše nemohla byť tak ťažká. Nie až tak. On neprišiel o časť seba. On prišiel o celú dušu! O všetko, čo tvorilo jeho ja. Preto to bolo také silné.

Muž vyzeral, že chce niečo povedať. Nadýchol sa, no ešte to nedokázal. Zničené som sa posadil na lavičku k nemu. Až teraz som si uvedomil, že aj cítiť bol ako Zberač. A teda vôbec nijako.

Vedel som, že mu chvíľu potrvá, kým bude schopný komunikácie. Aj u mňa to tak bolo. Kým sa úlomky jeho osobnosti skladali späť, kým sa tie zvyšky jeho ja vracali späť do tela, som sa pohrúžil do vlastných myšlienok.

Takže takto sme prišli na svet. Ja aj všetci ostatní Zberači. Stali sme sa tým, čím sme boli, iba vďaka strate duše. Obrovskej strate, ktorá nás poznačila. Až teraz sa mi pomaly začali otvárať oči. Neboli sme nič „viac“. Boli sme len ľudia. Boli sme dokonca menej. Zničené trosky. Tí, čo dostali o sériu rán viac, ako dokázali uniesť. Tí, čo dostali iba o ranu viac, zomreli. Zomreli, ale ostatní si ich pamätali. No kým som tu sedel, jeden svet mizol. Mizlo všetko, čo muž vedľa mňa dokázal. V jeho obľúbenej kaviarni sa mu viac neprihovoria. Ľudia, ktorí s ním súcitili, na všetko zabudnú. No ani on nespozná ich. A bude žiť v domnienke, že je niečo viac.

Bolo to všetko s tým všetko uvedomiť. No bolo to ako porozumieť rovnici. Ak ste raz pochopili systém, vedete, že ste ho mysleli správne.

Pred očami mi teraz tlačil ďalší kúsok ilúzie. Prekvapene som sa obzrel na môjho spoločníka. Z dlaní, vyvrátených k nebu, sa mu jedna po druhej uvoľňovali farebné útržky. Nestačilo, aby naňho zabudol svet. V prvom rade musel seba stratiť on sám.

Zrazu som spolu s ním stál v sivej garáži. Muž oproti mohol mať...tak tridsať? Možno trochu viac. Náruživý gestikuloval a ukazoval na motorku. Čiernu a lesklú. Opatrne ju pohladil a všetko sa znovu rozpadlo.

Lapajúc po dychu som si uvedomil loptičky ilúzií, ktoré sa na stovky vznášali okolo našich tiel v rytme známom iba im.

Belasá a žiariaca ako mesiac sa dostala bližšie ku mne. No cítil som, že je niečím iná. Nevedel som vyjadriť slovami čím, a tak som po nej siahol. Veď čo sa už len mne môže stať? V tom okamihu sa mi vlasy na zátylku postavili.

Ocitol som sa pred dverami bytu. Muž, ktorému táto ilúzia patrila, stál vedľa mňa a v očiach mal zvláštny nepokoj. Búchal na kožu potiahnuté dvere, no bez výsledku. Unavene skúsil zvonček. Z jeho roztrasených pohybov bolo zrejmé, že nie prvý raz. Žiadna odozva. Neistými rukami vytiahol z vrečka kľúč. Zastokol ho do zámky. Opatrne otočil. Stlačil kľučku a jeho nepokoj sa stupňoval.

Videl som, ako mu na krku a spánku pulzuje tepna.

Konečne otvoril. V byte bola tma. Neviem, v akej časti dňa som sa ocitol, no to šero sa mi zdalo neprirodzené. Spolu sme vošli dnu. Rohožka pred dverami bola úzkostlivo čistá a staré zodraté botasky stáli vedľa nej. Už to samo o sebe bolo divné. Zastal som pri nej. Nechcel som ísť ďalej. Vzduch v byte totiž voňal smrťou. A jeho vnútro som poznal. Už som tu bol. Nie telesne, ale vzal som si Zlatú, ktorá ku mne prešla cez stenu, keď som sa týmto panelákom túlal. Zlatú, toho chlapa s motorkou, toho chlapa, ktorý teraz visel zo stropu na lane. Na ťažnom, ktoré si kúpil špeciálne pre túto príležitosť.

„Nie, prosím, nie,“ šepkal môj sprievodca a pred mŕtvym padol na kolená. Zapraskali mi. V tom rupote skončila aj ilúzia.

Ešte nikdy som takúto nemal. Ilúzie bývali krásne, držali ma pri živote! Preto sa zbierali. Toto bolo iné. Hrozné. Nemohol to byť jeho sen, ale spomienka. Sny akékoľvek, držali ľudí pokope, táto vec ničila.

Ktovie, čo som si prežil ja? Aká spleť udalostí urobila zberača zo mňa? Videl som len úplný zlomok zo života toho muža, možno tisícinu, no netúžil som vidieť nič viac. Bolo to nespracovateľné, no bol to život. A nie parazitická existencia bez minulosti a budúcnosti. Áno, trpel, ale nežil zo zvyškov. Nemusel zúfalo vdychovať, čo iní vydýchli.

Búšenie v hlave sa zhoršilo. Mimovoľne som sa uhýbal tým farebným kúskom mužovej duše, no bolo ich priveľa.

Moja Zberačská časť tu chcela zostať. Bolo to zvrátené, no tá časť vo mne chcela poznať celý príbeh. Bola akýmsi cynickým divákom. No ja už som bol príliš ľudský.

Človek sa vzbúril. Svet okolo mňa sa rozhybal. Lavička, lampy, cesta. Stromy aj tvár tej mladej Zberačky, ktorú tak ako mňa prilákala tá sila, pulzujúca z tohto miesta. Poznal som ju iba z vídenia. Bežal som ďalej. Bolo to príliš.

Čo sa mohlo stať takej mladej žabe, že sa z nej stala Zberačka? Pokúšal som sa zladíť rytmus dýchania a behu, no srdce do toho zmätku šlo na doraz.

Dobehol som až ku mestskej fontáne. Ďalší dôvod, prečo som mal toto mesto rád. Bolo malé, a teda čokoľvek v ňom bolo na pár minút chôdze.

„Dobrá pamäť!“ povedala a ja som si spomenul, ako som ju pred päťdesiatimi rokmi pomáhal stavať. Čo sa mi asi stalo? Ako som prišiel o svoju dušu?

„Dopekla! Dopekla!“ kričal som na prázdne námestie. No odpoveďou mi bol iba pohľad túlavej mačky, ktorá sa vynorila odnikiaľ.

„Prečo?“

Pozbieral som toľko snov, toľko predstáv, že som dokázal takmer s určitosťou povedať, aké možnosti zostali ľuďom, ktorí o ne prišli.

No čo tie moje? Veď ja som tiež musel nejaké mať! Musel som byť plný tých farebných útvarov, ktoré som ľuďom tak závidel!

Mal som život! Naozajstný! Ja som žil! Posledné slovo som takmer nedokázal vysloviť. Ani len v mysli. Bolo to niečo neskutočné.

Prekročil som čadičovú obrubu a vhuhol do vody. Jej chlad a mokrosť som cítil iba sprostredkované. Na dne sa trblietali mince. Každá z nich bola ilúziou. Kedysi, keď som mal dobré dni, som ich vyťahoval a bavil sa prezeraním si tých kúskov životov. Niektorí chceli peniaze, iný úspech, no zväčša chceli lásku. Ten nepochopiteľný cit, ktorým potom tak radi plytvali a ktorý ich dokázal obráť o tak veľa.

Chcel som niekedy niekoho pobožkať?

Ruky sa mi triasli a bolesť hlavy prešla do krútenia. Celý môj svet sa točil.

S ťažkosťami som sa zachytil sochy v strede bazéna.

V dobe, keď som veril, že ako Zberač som niečo viac, nejaký zhmotnený mýtus, že pochádzam z iného sveta, som bol šťastný. Teda... Ako som teraz mohol žiť z cudzích predstáv, keď som vedel, že som si rovnaké kedysi tvoril sám?

„Si v poriadku?“

Dievčenský hlas ma vytrhol z toho chaosu.

„Čo chceš?“

„Videla som ťa utekať. Ušiel si z miesta tak plného ilúzií, že sa im bolo treba vyhýbať. Tak som si povedala, že za tebou skočím.“

„Ako dlho?“

„Ako dlho čo?“

„Ako dlho zbieraš?“

„Asi tri roky. Neviem presne. Zjavila som sa nečakane,“ pokrčila plecami.

„Zjavila?“

„A ty to ako voláš?“

Pomaly sa posadila na obrubu.

„Ale poviem ti, tam v parku to bol iný masaker. Toľko som ich pokope ešte nevidela.“

Takže nepochopila, ozvalo sa v mojom vnútri. Akoby aj mohla? Prišla neskoro.

Tmavé vlasy sa jej vyšmykli z vrkoča, po líci až na tvár.

„Po troch rokoch ťa prekvapí čokoľvek.“

„A ty koľko?“

Naša obmena prázdnych ľudských rečí. No ľudia mali širšiu varietu. U nás sa to obmedzilo na: „Koľko?“

„Dvanásť,“ zaklamal som bez zaváhania. Šesťdesiatdva by ju mohlo odplašiť, dvanásť bolo akurát.

Kým som sa s ňou bavil, začal som pociťovať chlad vody, čo znamenalo, že sa mi čistí hlava. Naposledy som sa so Zberačom bavil asi pred siedmimi rokmi. Bol to starý bezdomovec, svojím spôsobom spokojný. Vraj tak nájde oveľa viac ilúzií.



Volal sa tak, počul som, na sa znenazdajky z čadiča.  
Ak sa ho ešte počul som svoj hlas. Človek sa znovu dral na povrch. Nechcel zostať sám  
To sa ma ešte niekto nespýtal,“ uškrnula sa, „vieš, že ani neviem? Aj my máme mená? Ty sa nejako voiaš?”

„Asi Tomáš. Ak si teda môžem dať meno sám.“

Tomáš bolo prvé meno, aké som počul. Volal sa tak ten mladík, čo sprevádzal dievčinu v žltých šatách v deň, keď... myšlienku som nedokončil.

„Vidíš, to mi zatiaľ nenapadlo. Ľudia, s ktorými som sa stretla, si ma nikdy nepamätali tak dlho, aby chceli vedieť moje meno.“

„Nina.“

„Čo prosím?“

Konečne som zdvihol pohľad od vody a pozrel sa do jej tváre. Pravým lícom sa jej tiahla nepekná rozoklaná jazva.

„Nina by sa ti hodilo. Vieš, nech si ho nemusíš dať sama.“

Áno, správne. Bolo to meno tej dievčiny v žltom. Ale na tom nezáleží. Ona aj jej drahý už boli roky mŕtvi, nie?

„Fajn, tak Nina. Teší ma.“

Ktovie, či tá jazva má čo dočinenia s tým, že sa z nej stala Zberačka? Potriasol som hlavou, snažiac sa zahnať nepríjemné myšlienky.

A z rovnakého dôvodu som sa s ňou neskôr vyspal. U mňa doma. Po dlhom, dlhočiznom čase som tam mal ženu, ktorá si ráno bude pamätať, čo sa stalo.

Bola neskúsená a pre mňa to po dlhom čase bolo tiež niečo nové. Po desaťročiach som sa nemohol spoliehať na to, že mi jej pocity povedia, čo robiť.

Jazva na jej tvári, ako som zistil, nebola zďaleka jediná. Zápästie a stehná nimi boli posiate. Drobné, široké, hrčovité, jej telo bolo ako mapa. Človeka by odpudili alebo vzbudili súcit. U Zberača, akým som bol, by nevyvolali nič. No moja nová zmätená časť, ktorú som nevedel ovládať, kričala niečím ako ozvenou hrôzy.

Stále som chcel tak ako ona veriť, že sme sa proste zhmotnili. No už to nešlo, v lodi bola diera a rýchlo sa zapĺňala vodou.

Tak som ju pevnejšie zovrel. Ako sme nedokázali cítiť emócie, tak ľahko sme podľahli fyzickosti.

„Neprestávaj,“ šepkala a jej blízkosť mi pomáhala zostať nad vodou.

A teraz, keď som bdel pri jej spiacom tele, sa to všetko vrátilo. Fyzická rozkoš pominula. Čo teraz? Za celé roky som necítil také prázdno.

„Nina.“

Nereagovala.

„Nina,“ skúsil som znovu a jemne sa jej dotkol.

„Mhmm,“ zamrnkala v polospánku.

No čo by mi pomohlo, kebyže ju zobudím?

Stále sme boli iba Zberači. Nemalo zmysel dúfať v niečo iné. Jeden druhému sme dali, čo bolo treba. To bolo všetko. Mohli sme sa tváriť ako ľudia, mohli sme vyzeráť, či dokonca dýchať ako oni, no neboli sme nimi. Teda, kedysi áno. Aj keď to tak nevyzeralo, boli sme mŕtvi. Nie, nie mŕtvi, my sme boli ešte ďalej. Na mŕtvych živí spomínajú.

Rýchlo som sa postavil a prešiel k oknu. Mesto nespalo. V týchto nových dekádach bdelo stále. Autá, ulice, všetko plynulo. So mnou, či bezo mňa. Moje mesto zostarne, budovám opadá fasáda a z detí budú dospelí, ktorých sny mi pomôžu existovať. No načo?

Dnešná mašina šveľa už odpoveda sa vnútorný hlas v mojej hlave. Zajtra to bude lepšie.  
Vedť, čo mňa exkoť, spadlo a mne sa na okamih ľahšie dýchalo.  
Bo som nedočul ten hlas ozvať. Vedť, napokon, čomu inému som mal veriť, ak nie zajtrajšku?  
Potom, keď som chcel spať k posteli, keď som postrehol, že Ninin dych už nie je viac pravidelný.  
Posadila sa na posteli a šokovane na mňa zízala.  
„Si zberač, však?“  
Odpovedať som nestihol. Zrazu na mňa prišla slabosť. Celý svet sa roztočil a cítil som, ako sa mi podlamujú nohy. Posledná vec, ktorú som videl, mala farbu trepotajúceho sa plameňa a žiarila  
, Nininej dlaní. Taguľa ma úplne upútala. Chcel som sa spýtať, či je to to, čo si myslím, no už sa  
nedalo.  
Avšak naposledy som pocítil niečo ako hrdosť. Dokázal som to! Možno sme predsa len boli niečo  
viac...

---

Autor: Nina Sklenárová